

Πρόγραμμα μέτρων εξατομικευμένης
υποστήριξης μαθητών με αναπηρίες

ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για τη μεγιστοποίηση
της ακαδημαϊκής και κοινωνικής τους ανάπτυξης

με τη χρήση Νέων Τεχνολογιών

και Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού

Συνοπτική Έκθεση του Συντονιστή Νοτίου Αιγαίου, Αδριανού Γ. Μουταβελή

Έδρα επιμορφωτή: Άγιος Δημήτριος Αττικής

Ημερομηνίες διεξαγωγής επιμόρφωσης: 27/03, 28/03, 08/04, 09/04 και
10/03/2014

Τόπος επιμόρφωσης: Ερμούπολη Σύρου και Πόλη Ρόδου

Προς το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΙΔΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΔΡΑΣΕΩΝ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Μέλη Ομάδας

Η Ομάδα Επιμόρφωσης του Νοτίου Αιγαίου αποτελούνταν από τα εξής μέλη:

1. Κωνσταντίνος Μιχαηλίδης, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε.
2. Προκόπης Μανωλάκος, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε.
3. Κατερίνα Σκια, Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02 (Δεν προσήλθε).
4. Αδριανός Γ. Μουταβελής, Σχολικός Σύμβουλος ΕΑΕ (Συντονιστής)

Α) Ατομικά στοιχεία / περιγραφή επιμορφούμενων

Στο Νότιο Αιγαίο δημιουργήθηκαν 5 Τμήματα με την εξής κατανομή:

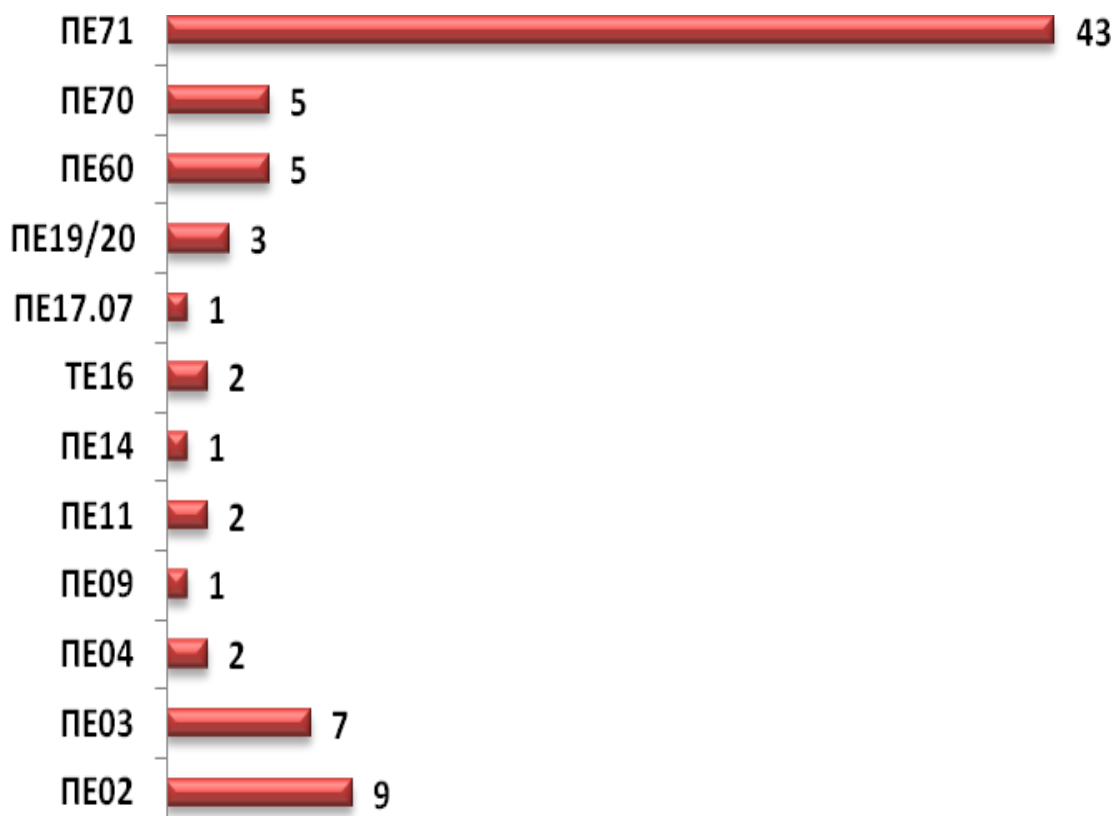
- 1° Τμήμα Νοτίου Αιγαίου, Σύρος, Ν=9, Εκπαιδευτικοί Δ.Ε. Κυκλάδων
- 2° Τμήμα Νοτίου Αιγαίου, Σύρος, Ν=34, Εκπαιδευτικοί Π.Ε. Κυκλάδων
- 3° Τμήμα Νοτίου Αιγαίου, Ρόδος, Ν=25, Εκπαιδευτικοί Δ.Ε. Δωδεκανήσου
- 4° Τμήμα Νοτίου Αιγαίου, Ρόδος, Ν=15 Εκπαιδευτικοί Π.Ε. Δωδεκανήσου και
- 5° Τμήμα Νοτίου Αιγαίου, Ρόδος, Ν=18, Εκπαιδευτικοί Π.Ε., Δωδεκανήσου, οι οποίοι και κλήθηκαν σε επιμόρφωση.

Το απαντητικό φύλλο (excel) που μας απέστειλε ο φορέας διαχείρισης εμφανίζει τα κάτωθι στοιχεία, τα οποία αναλύονται διεξοδικά.

Από τον Πίνακα 1 προκύπτει ότι ως προς το φύλο υπερτερούσαν οι γυναίκες (Ν=51), ενώ ως προς τη βαθμίδα εκπαίδευσης η Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (Ν=38).

Πίνακας 1: Απόλυτη συχνότητα επιμορφούμενων εκπ/κών σε σχέση με το φύλο και την βαθμίδα υπηρετήσης

	Άντρες	Γυναίκες	Σύνολα
Πρωτοβάθμια	7	48	55
Δευτεροβάθμια	7	20	27
Σύνολα	14	51	82

Γράφημα 1: Απόλυτη συχνότητα επιμορφούμενων εκπ/κών σε σχέση με την ειδικότητά τους

Σχετικά με την ειδικότητα, η πολυπληθέστερες αφορούσαν στις ΠΕ 71 (N=43), ΠΕ 02 (N=9) και ΠΕ 03 (N=7).

Αναφορικά με την **Επιμόρφωση σε ΤΠΕ**, οι επιμορφούμενοι δήλωσαν τα εξής: Α' Επίπεδο N=14, Β' Επίπεδο N=6, Καθόλου N=62. Εντύπωση και τη φετινή χρονιά προκαλεί ότι μόνο 20 επιμορφούμενοι είχαν πιστοποιημένες γνώσεις υπολογιστών.

Πίνακας 2: Απόλυτος αριθμός επιμορφούμενων σε σχέσεις με τις γνώσεις που δήλωσαν ότι έχουν σε ΤΠΕ.

Άριστο	8
Πολύ καλό	32
Καλό	27
Μέτριο	15
Βασικό	0
Δε δήλωσαν	0
Σύνολο	82

Ο συγκεκριμένος αριθμός, μοιάζει αναντίστοιχος με το επίπεδο γνώσης σε ΤΠΕ που δήλωσαν οι επιμορφούμενοι ότι κατέχουν (N=67 δηλώνουν Άριστο, Πολύ καλό και Καλό επίπεδο) (Πίνακας 2). Αυτό ίσως να ερμηνεύεται από τις περιορισμένες δυνατότητες συμμετοχής μεγάλων αριθμών εκπαιδευτικών, κυρίως αναπληρωτών σε ανάλογα προγράμματα επιμόρφωσης.

Πίνακας 3: Απόλυτος αριθμός επιμορφούμενων σε σχέσεις με τις γνώσεις που δήλωσαν ότι έχουν στην εκπ/ση μαθητών με εσα

Άριστο	9
Πολύ καλό	44
Καλό	22
Μέτριο	7
Βασικό	0
Δε δήλωσαν	0
Σύνολο	82

Επιπλέον, το σύνολο των επιμορφούμενων δήλωσε μέτρια και πάνω από μέτρια γνώση σχετικά με την εκπαίδευση μαθητών με ειδικές εκπ/κες ανάγκες (Πίνακας 3). Έτσι, N=75 δήλωσαν Άριστο, Πολύ καλό και Καλό επίπεδο και μόνο N=7 Μέτριο και N=0 Βασικό επίπεδο.

Β) Πρόγραμμα Επιμόρφωσης

Στα πλαίσια της 4η φάση Επιμόρφωσης του Προγράμματος, δημιουργήθηκε Πρόγραμμα Επιμόρφωσης, το οποίο στάλθηκε μετά από χρονοβόρα διαδικασία έγκρισης της

Περιφερειακής Δ/νσης ΠΕ & ΔΕ Νοτίου Αιγαίου, με συνοδευτική εγκύκλιο στο σύνολο των αντίστοιχων σχολικών δομών.

Αφορούσε κατά σειρά στις εξής θεματικές:

1. Γενικό Θεωρητικό πλαίσιο για τη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία -**Αδριανός Γ. Μουταβελής-**
2. Διαφοροποιημένη Διδασκαλία και ΔΑΦ -**Αδριανός Γ. Μουταβελής-**
3. Φάκελος Εργασιών Μαθητή (portfolio) στη διδακτική πράξη -**Αδριανός Γ. Μουταβελής-**
4. Διαφοροποιημένη Διδασκαλία για μαθητές με ζητήματα ακοής - **Κωνσταντίνος Μιχαηλίδης-**
5. Διαφοροποιημένη Διδασκαλία και τύφλωση - **Κωνσταντίνος Μιχαηλίδης-**
6. Διαφοροποίηση διδασκαλίας για μαθητές με νοητική αναπηρία - **Προκόπης Μανωλάκος-**
7. Διαφοροποίηση διδασκαλίας για μαθητές με πολυαναπηρία - **Προκόπης Μανωλάκος-**

Η συγκεκριμένη εγκύκλιος-πρόσκληση επιστούσε “την προσοχή, υπογραμμίζοντας τη σοβαρότητα του εγχειρήματος και την αναγκαιότητα συμμετοχής, του συνόλου των αναπληρωτών εκπαιδευτικών ΕΑΕ.”

Επιπρόσθετα, καλούνταν “οι Δ/ντες των σχολικών μονάδων να μας αναφέρουν ονομαστικά, το συντομότερο δυνατόν εάν υφίσταται ανάγκη υπηρεσιών διερμηνείας στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα για τους συμμετέχοντες στις ημερίδες κωφούς εκπαιδευτικούς, όπως και οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία πρόσβασης απαιτείται για συναδέλφους με αναπηρίες.”

Επιπλέον, οι επιμορφώσεις προέβλεπαν την εξής ημερολογιακή διάθρωση:

1. **Πέμπτη 27 Μαρτίου 2014**, στο 1^ο Τμήμα Νοτίου Αιγαίου, Σύρος, Ν=9, Εκπαιδευτικοί Δ.Ε. Κυκλάδων.
2. **Παρασκευή 28 Μαρτίου 2014**, στο 2^ο Τμήμα Νοτίου Αιγαίου, Σύρος, Ν=34, Εκπαιδευτικοί Π.Ε. Κυκλάδων.
3. **Τρίτη 8 Απριλίου 2014**, στο 3^ο Τμήμα Νοτίου Αιγαίου, Ρόδος, Ν=25, Εκπαιδευτικοί Δ.Ε. Δωδεκανήσου.
4. **Τετάρτη 9 Απριλίου 2014**, στο 4^ο Τμήμα Νοτίου Αιγαίου, Ρόδος, Ν=15 Εκπαιδευτικοί Π.Ε. Δωδεκανήσου.
5. **Πέμπτη 10 Απριλίου 2014**, στο 5^ο Τμήμα Νοτίου Αιγαίου, Ρόδος, Ν=18, Εκπαιδευτικοί Π.Ε., Δωδεκανήσου, οι οποίοι και κλήθηκαν σε επιμόρφωση.

Αναζητήθηκαν από το Συντονιστή Σχ. Σύμβουλο και βρέθηκαν σχολικές μονάδες σε Ερμούπολη (4^ο Δημοτικό Σχολείο) και Ρόδο (6^ο Δημοτικό Σχολείο) που θα μπορούσαν, με κάποιες προϋποθέσεις να φιλοξενήσουν τις συναντήσεις.

Παράλληλα, η ύπαρξη πέντε Τμημάτων (δύο και τριών ανά περιοχή) και ανάλογων διαφορετικών ημερομηνιών έδωσε δυνατότητα σε εκπαιδευτικούς που δεν διευκολύνονταν να παρακολουθήσουν την καθορισμένη γι' αυτούς ημέρα να αλλάξουν επιλέγοντας μια πιο πρόσφορη.

Ταυτόχρονα αποδόθηκε ηλεκτρονικός σύνδεσμος του ερωτηματολογίου προσδοκιών (έγγραφο google) του ΙΕΠ με πρώτες οδηγίες και την απαίτηση της άμεσης συμπλήρωσής του.

Επιμορφούμενοι που δεν είχαν συμπληρώσει το ερωτηματολόγιο προσδοκιών κατά την ημέρα της επιμόρφωσης, υπήρξε πρόβλεψη στο χώρο και καλούνταν με τη σειρά να προβούν στη διαδικασία, πριν ξεκινήσει η επιμόρφωση.

Στο τέλος της κάθε Ημερίδας ζητούνταν να συμπληρώσουν επιτόπου οι επιμορφούμενοι το τελικό ερωτηματολόγιο επίτευξης στόχων στο χώρο του εργαστηρίου ΤΠΕ του σχολείου φιλοξενίας.

Οι Επιμορφωτικές Ημερίδες πραγματοποιήθηκαν στο 4ο Δημοτικό Σχολείο Ερμούπολης καθώς και στο 6ο Δημοτικό Σχολείο Πόλεως Ρόδου, από τις 08.30 πμ. μέχρι τις 14.00 μμ.

Οι αίθουσες ήταν συμβατές με το εγχείρημα όχι όμως ιδιαίτερα λειτουργικές. Στη διάθεσή μας είχαμε βιντεοπροβολέα για τις παρουσιάσεις.

Γ) Συνολική αξιολόγηση του Προγράμματος επιμόρφωσης

Θεωρούμε ότι στο σύνολό του το Πρόγραμμα επιμόρφωσης κινήθηκε σε εξαιρετικά πλαίσια καίτοι αντιμετώπισε αρχικά τη δυσπιστία των συναδέλφων συμμετεχόντων. Εδώ, επισημαίνεται ο νησιωτικός χαρακτήρας του χώρου και η δυστοκία μετακινήσεων που πέρα από διάθεση χρόνου ενέχουν ταυτόχρονα υψηλό κόστος.

Ταυτόχρονα, σχετικά με την θεματική της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας, αυτή, αποτελεί μεταθεωρία της Διδακτικής με ταυτόχρονη έμφαση στην πρακτική εφαρμογή μέσω συγκεκριμένων στρατηγιών. Επιπλέον, η χρήση της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας στην Ειδική Εκπαίδευση με εστίαση σε συγκεκριμένες αναπηρίες συνιστά επιπλέον προέκταση της.

Έτσι, θεωρούμε ότι ο χρόνος που αφιερώθηκε (μία ημέρα) αδικεί έντονα τη θεματική.

Στην ανωτέρω δυσκολία θεωρούμε ότι αντιπαρήλθαμε με βάση την υψηλή εμπειρογνωμοσύνης των διδασκόντων καθώς και την εξαιρετική μεταξύ τους σχεσιοδυναμική, η οποία εμφάνισε μια συμπαγή Ομάδα Επιμόρφωσης, όπου ο κάθε ένας αποτελούσε ξεχωριστή προσθετική αξία του συνόλου της.

Επιπλέον, το όλο εγχείρημα στηρίχθηκε ιδιαίτερα από τον οικείο ιστότοπο, όπου δημιουργήσαμε θεματική σχετικά με το Πρόγραμμα¹ με υποθέματα Εγκύκλιοι / Υλικό / Χρήσιμοι Σύνδεσμοι. Στον ιστότοπο παρέχεται άμεση ενημέρωση σχετικά με την εξέλιξη του Προγράμματος, υπάρχει πλήθος πληροφόρησης και επιμορφωτικού υλικού.

Υπήρξε σημαντικός βαθμός ικανοποίησης σε σχέση με τους στόχους που περιλαμβάνονται στην ενότητα του σχετικού ερωτηματολογίου. Το τελευταίο προκύπτει από τις προσδοκίες και τον βαθμό ικανοποίησης των προσδοκιών από τις επιμορφώσεις, με βάση και την αποικωδικοποίηση των αντίστοιχων ερωτημάτων από τα σχετικά ερωτηματολόγια, τα οποία συμπλήρωσαν οι εκπαιδευτικοί.

Η πλειοψηφία των επιμορφούμενων δήλωσε ικανοποίηση ως προς τη συνολική διεξαγωγή της επιμόρφωσης, την παρουσίαση του προσβάσιμου υλικού, την παρουσίαση εναλλακτικής προσέγγισης της παρακολούθησης και της αξιολόγησης των μαθητών με σύνθετες δυσκολίες στη μάθηση και τη συμπεριφορά, το επίπεδο εμπειρογνωμοσύνης των διδασκόντων και την επάρκεια των μεθόδων διδασκαλίας τους, τη συνεισφορά της επιμόρφωσης στο έργο των εκπαιδευτικών, τη θέση ότι η επιμόρφωση υπήρξε αφετηρία για περαιτέρω έρευνα, συνεργασία και εμπλουτισμό της πρακτικής τους, τη δυνατότητα κατάθεσης απόψεων και διεξαγωγής διαλόγου.

Δ) Γενικότερο Πλαίσιο του Προγράμματος επιμόρφωσης

Ο συντονιστής, Σχολικός Σύμβουλος Ε.Α.Ε. Αδριανός Γ. Μουταβελής, ενημέρωσε τους επιμορφούμενους για τους στόχους του Προγράμματος με βάση τις οδηγίες της Ομάδας Έργου.

Επιπλέον, έγινε προσπάθεια κατανόησης του ρόλου και των υποχρεώσεων των εκπαιδευτικών κατά την υλοποίηση του Προγράμματος καθώς και κατανόησης του πλαισίου συνεργασίας με τους συμμετέχοντες στο Πρόγραμμα.

Όμως, η ενημέρωση σε σχέση με μελλοντικές ενέργειες και πιθανές πρόσθετες απαιτήσεις υπέρ της στήριξης του Προγράμματος δε δόθηκαν και αποτελούν κενό της διαδικασίας, καίτοι κάτι τέτοιο δε δηλώνεται από τους εκπαιδευτικούς.

Ε) Φιλοσοφία, Διαδικασίες,

Η φιλοσοφία του Προγράμματος ακολούθησε τις αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων. Απώτερος στόχος ήταν όχι μόνο η ενημέρωση αλλά και η συνειδητοποίηση εκ μέρους των εκπαιδευτικών των πολλαπλών δυνατοτήτων που προσφέρει η Διαφοροποιημένη Διδασκαλία.

¹ <http://users.sch.gr/moutavelis/autosch/joomla15/index.php/anaplirotesespa>

Παράλληλα το Πρόγραμμα στόχευε έμμεσα στην αξιοποίηση των εμπειριών των επιμορφούμενων και την κινητοποίηση των ατομικών τους πρωτοβουλιών, καθώς και του συνεργατικού πνεύματος, έτσι ώστε, στη συνέχεια, να θελήσει να διερευνήσει ο καθένας ατομικά και να σχεδιάσει τις δικές του παρεμβάσεις.

Επιπλέον, οι επιμορφούμενοι εργάστηκαν σε ομάδες ώστε να συνειδητοποιηθεί πλήρως η φιλοσοφία της χρήσης της εξατομικευμένης υποστήριξης των μαθητών καθώς και την ουσιαστική βοήθεια που μπορεί να προσφέρει η διαφοροποιημένη εργασία σε μαθητές με αναπηρίες. Η εμπειρία της συνεργατικότητας του Προγράμματος ενέχει την πιθανότητα ανοίγματος των εκπαιδευτικών στους άλλους συναδέλφους του.

Οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ικανοποίηση των προσδοκιών τους σε υψηλό επίπεδο σχετικά με την ενημέρωση που τους έγινε αναφορικά με το σκεπτικό, τις διαδικασίες και τα προσδοκώμενα οφέλη από το Πρόγραμμα μέτρων εξατομικευμένης υποστήριξης μαθητών με αναπηρίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για τη μεγιστοποίηση της ακαδημαϊκής και κοινωνικής τους ανάπτυξης με τη χρήση Νέων Τεχνολογιών και Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού.

ΣΤ) Γενικό Θεωρητικό Πλαίσιο για τη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία

Στη συνέχεια της παρουσίασης, από τον υπογράφο, δόθηκε το θεωρητικό πλαίσιο της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας κατά Tomlinson. Αναδείχτηκε ιδιαίτερα ο σκοπός της, που δεν είναι άλλος από τη μεγιστοποίηση της ψυχοσυναισθηματικής και γνωστικής ανάπτυξης των μαθητών μέσα από ένα σύνολο στρατηγιών, οι οποίες διασφαλίζουν κατάλληλες ευκαιρίες μάθησης για τον καθένα ξεχωριστά.

Κατόπιν, παρουσιάστηκε με απτό τρόπο πληθώρα στρατηγιών και διδακτικών τεχνικών σχετικά με την αρχική, διαρκή και τελική αξιολόγηση των μαθητών, ώστε να αναγνωρίζεται η *μαθησιακή ετοιμότητά τους*, να ανιχνεύεται, να καταγράφεται το *μαθησιακό τους προφίλ* και να αναδεικνύονται τα *ενδιαφέροντά τους*. Οι επιμορφούμενοι ασκήθηκαν στη χρήση των ανωτέρω στρατηγιών με εξαιρετικά αποτελέσματα.

Ζ) Διαφοροποιημένη Διδασκαλία και ΔΑΦ

Στη συνέχεια, ο ίδιος εισηγητής, παρουσίασε τη Διαφοροποίηση της Διδασκαλίας σε μαθητές με ΔΑΦ ενσωματώνοντάς τη μέσα από παραδείγματα της εκπαιδευτικής πράξης, στο σύνολο της προηγούμενης παρουσίασης, ως υποπερίπτωση διαχείρισης. Επιπλέον, διευκρινίστηκε ότι ο σχεδιασμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας μπορεί να λειτουργήσει διαμορφωτικά πάνω στο Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα του κάθε μαθητή με εσα ξεχωριστά.

Συζητήθηκαν στρατηγικές Διαφοροποίησης στα επίπεδα του περιεχομένου της διδασκαλίας, του μαθησιακού περιβάλλοντος, καθώς και του προϊόντος της μάθησης.

Η) Φάκελος Εργασιών Μαθητή (e-Portfolio) στη διδακτική πράξη

Δεδομένου ότι δεν κατέστη δυνατόν η Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02 Κατερίνα Σικιά να ακολουθήσει την Ομάδα, την παρούσα θεματική ανέλαβε ο Αδριανός Γ. Μουταβελής.

Η θεματική αποδόθηκε ενσωματωμένη στην προηγούμενη, εμφανίζοντάς το ΦΕΜ ως απαραίτητη προϋπόθεση της χρήσης Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας.

Επισημάνθηκε η χρήση της μεταγλώσσας στα βιβλία και η ανάγκη διαφοροποίησης των ασκήσεων, ανάλογα με τις ανάγκες του εκάστοτε μαθητικού δυναμικού.

Με βάση τα παραπάνω συζητήθηκαν εναλλακτικές προτάσεις, προβληματισμοί όσον αφορά τη γλωσσική ανάπτυξη των μαθητών και τρόποι διαφοροποίησης των μαθημάτων. Συζητήθηκαν με τους επιμορφούμενους τα επί μέρους ζητήματα όπως η οργάνωσή του σε συνάρτηση με σχέδιο διδασκαλίας, η αξιοποίηση διαφορετικών πηγών πληροφόρησης για τον μαθητή, η δυνατότητα πρόσβασης διαφορετικών ατόμων στα στοιχεία και η διασφάλιση του απορρήτου των προσωπικών δεδομένων.

Σε μια ενδιαφέρουσα και συνεργατική από κάθε άποψη διδασκαλία κατατέθηκαν οι εμπειρίες των εκπαιδευτικών που είχαν δημιουργήσει ΦΕΜ μετά από την παλαιότερη επιμόρφωση και αναφέρθηκαν στην προστιθέμενη αξία του στην μαθησιακή του πορεία.

Θ) Διαφοροποιημένη Διδασκαλία για μαθητές με ζητήματα ακοής & Διαφοροποιημένη Διδασκαλία και τύφλωση

Ο Σχολικός Σύμβουλος κ. Κωνσταντίνος Μιχαηλίδης ανέπτυξε τη θεματική της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας σε σχέση με την εφαρμογή της σε μαθητές με αισθητηριακές αναπηρίες.

Συνέδεσε θεωρία και πράξη αναδεικνύοντας τη σημασία των κοινωνικών αναπαραστάσεων σε σχέση με ζητήματα Ειδικής Εκπαίδευσης.

Το κλίμα εκ μέρους των επιμορφούμενων ήταν ιδιαίτερα συμμετοχικό και μέσα από διαλογική διαδικασία αναδείχτηκαν ενδιαφέροντες παράμετροι σχετικά με την εφαρμογή της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας στην τάξη.

Ι) Διαφοροποίηση διδασκαλίας για μαθητές με νοητική αναπηρία & Διαφοροποίηση διδασκαλίας για μαθητές με πολυαναπηρία

Ο Σχολικός Σύμβουλος κ. Προκόπης Μανωλάκος απέδωσε τις θεματικές της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας αναφορικά με την εφαρμογή της σε μαθητές με νοητική αναπηρία και πολυαναπηρία.

Με σκοπό την ενίσχυση της παρουσίασης, ο κ. Μανωλάκος αναφέρθηκε σε “Σχέδιο μαθήματος και ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό με έμφαση στο Portfolio μαθητή” συνδέοντας περαιτέρω τις θεματικές της Ημερίδας.

Παρουσιάστηκαν ο ιστότοπος “Σχεδι@ζω για όλους” του ΙΕΠ (www.prosvasimo.gr), τίτλοι ειδικού & προσβάσιμου εκπαιδευτικού λογισμικού, το Πανελλήνιο Ψηφιακό Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων “Φωτόδεντρο”.

Οι εκπαιδευτικοί μοιάζει να αναγνωρίζουν τη σημασία χρήσης των εκπαιδευτικών λογισμικών στην χρήση διαφοροποιημένης διδακτικής προσέγγισης και κατανοούν ότι είναι ωφέλιμο να εστιάσουν στη χρήση ΤΠΕ γενικότερα.

ΙΑ) Προσδοκίες, Προτάσεις, Παρατηρήσεις, Σχόλια

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, δεδομένου ότι η Διαφοροποιημένη Διδασκαλία αποτελεί “Φιλοσοφία της Εκπαίδευσης” (βλ. Tomlinson) **θεωρούμε ότι αδικείται έντονα με την επιμόρφωση μιας μόνο ημέρας.**

Στο περιορισμένο χρονικό διάστημα, αδυνατεί κανείς να μπει στην πρακτική εφαρμογή που είναι ζητούμενο από τους εκπαιδευτικούς της πράξης, χωρίς σοβαρές επιπτώσεις και κενά σε βασικές θεωρητικές της αρχές. Πόσο μάλλον να προχωρήσει βαθύτερα, εστιάζοντας στο χώρο της αναπηρίας!

Σχετικά με τη δική μας παρουσία επισημαίνω ότι προσωπικά θα επιθυμούσα λιγότερη γραφειοκρατία, περισσότερη και απτή καθοδήγηση, πιο απλές λύσεις για πράγματα που έγιναν με αγχωτικό τρόπο, σε σύντομο χρονικό διάστημα και περιόρισαν σε κάποιες περιπτώσεις ακόμη και την επαγγελματική μας συνέχεια ως Σχ. Σύμβουλοι αφού, για παράδειγμα, αναγκαστήκαμε να αναστείλουμε ή και να ακυρώσουμε ήδη προγραμματισμένες δράσεις μας.

Προσθετικά αναφέρουμε ότι το Νότιο Αιγαίο ως νησιωτικός χώρος έχει ιδιομορφίες που χαρακτηρίζονται από την απουσία δυνατότητας επικοινωνίας μεταξύ των νησιών, πράγμα που καθιστά πολύ δύσκολη, έως αδύνατη μια συγκεντρωτικού τύπου διευθέτηση επιμόρφωσης. Σε αντιστάθμισμα, προσπαθήσαμε να είμαστε ανοιχτοί και να εισακούσουμε τις θεμιτές απαιτήσεις των επιμορφούμενων μας.

Όμως, **οι ίδιοι εξόδοι μετακινήσεις**, δεδομένης της οικονομικής συγκυρίας, θεωρούμε ότι αποτέλεσαν εξαιρετικά επώδυνο ζήτημα για όλους μας **επιμορφωτές και επιμορφούμενους.**

Σημαντική εμφανίστηκε να είναι η ανυπαρξία πρόβλεψης του Προγράμματος για **Γραμματειακή Υποστήριξη**, γεγονός που αποτελεί διαρκή τροχοπέδη των διαδικασιών προκαλώντας σε όλους μας ισχυρή κόπωση.

Υπενθυμίζουμε εδώ, ότι ως Σχολικοί Σύμβουλοι Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης διαχειριζόμαστε τρία διαφορετικά ΕΣΠΑ με έντονη γραφειοκρατία όλα τους.

Επιπλέον, το γεγονός ότι η εξαιρετική συνάδελφος κ. Κατερίνα Σιιά, Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02 δεν έγινε κατορθωτό να συμμετάσχει στις επιμορφώσεις θεωρούμε αποτελεί ίσως, θέμα του τρόπου διαχείρισής του.

Επιπλέον, θεωρούμε θετική τη χρήση ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου για τους επιμορφούμενους.

Από την άλλη, η ανοιχτή γραμμή επικοινωνίας με τους Υπεύθυνους του Προγράμματος κ.κ. Αλεβίζο και Κουρμπέτη ήταν ιδιαίτερα διευκολυντική για όλους μας και λειτουργική για τη διεξαγωγή του. Τους ευχαριστούμε για την εξαιρετική συνεργασία.

Τέλος, θεωρώ ότι υπήρξε ιδιαίτερα θετική η συνεργασία μέσα στα πλαίσια της Ομάδας Επιμόρφωσης κι αυτό εμφανίστηκε στα αποτελέσματα των εκπαιδευτικών δράσεων. Έτσι, κρίνω απαραίτητο να ευχαριστήσω προσωπικά τους **κ.κ. Προκόπη Μανωλάκο και Κωνσταντίνο Μιχαηλίδη** Σχολικούς Συμβούλους Δ.Ε.

Τους ευχαριστώ εκθειάζοντας ταυτόχρονα την τόση πολλή και καλή δουλειά τους και πάνω απ' όλα την αίσθηση της ομαδικότητας και συναδελφικότητας που εμφύσησαν σε όλους τους Συναδέλφους μας επιμορφούμενους.

Ο Συντονιστής Σχολικός Σύμβουλος
Νοτίου Αιγαίου

Αδριανός Γ. Μουταβελής